

Силабус
ОК 12 «Вступ до фаху»

Назва дисципліни:	Вступ до фаху
Рівень підготовки:	Першого (бакалаврського) рівня
Галузь знань:	С «Соціальні науки, журналістика та інформація»
Спеціальність:	С4 «Психологія»
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	Психологія (Практична психологія)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=6662
Рік навчання:	1
Семестр:	1
Обсяг освітнього компоненту:	5 кредити (150 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра філософії і пп
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Прохоренко Тетяна Григорівна, кан.соціол.наук., доцент
Контактний телефон:	707-37-86
E-mail:	<i>phil@khadi.kharkov.ua</i>

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування у здобувачів вищої освіти уявлення й розуміння обраної спеціальності «Психологія», здобуття загальних та професійних компетентностей, необхідних для подальшого навчання за обраним фахом.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: місце сучасної психології у системі наук, роль психолога у сучасному суспільстві, характеристика професії практичного психолога, основні етичні норми і принципи професійної діяльності психолога, сутність та напрямки діяльності соціально-психологічної служби в різних сферах суспільства.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- сформувані у здобувачів вищої освіти базові знання про теоретичні та прикладні аспекти психології;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями професійної діяльності практичних психологів в різних сферах життєдіяльності людини і суспільства;

- сформувавати уявлення про вимоги до особистості практичного психолога;
- сформувавати уявлення про роботу соціально-психологічної служби та основні види її діяльності.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: вивчення курсу «Вступ до фаху» спирається на знання , що відповідають рівню середньої освіти.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії й закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу та суспільство й у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні(фахові, предметні) компетентності:

С К 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК 6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин (очна)
1	ЛК Зміст, структура та місце курсу «Вступ до фаху» в системі професійної підготовки психологів.	2

	ПР(СЗ) Зміст, структура та місце курсу «Вступ до фаху» в системі професійної підготовки психологів.	2
	СР. Зміст, структура та місце курсу «Вступ до фаху» в системі професійної підготовки психологів.	4
2	ЛК Психологія як теоретична основа практичної психології.	2
	ПР(СЗ) Психологія як теоретична основа практичної психології.	2
	СР Психологія як теоретична основа практичної психології.	6
3	ЛК Структура і проблеми практичної психології.	2
	ПР(СЗ) Структура і проблеми практичної психології.	2
	СР Структура і проблеми практичної психології.	6
4	ЛК Характеристика професії практичного психолога.	2
	ПР(СЗ) Характеристика професії практичного психолога.	2
	СР. Характеристика професії практичного психолога.	6
5	ЛК Особистість практичного психолога.	2
	ПР(СЗ) Особистість практичного психолога.	2
	СР Особистість практичного психолога.	6
6	ЛК Психологічна служба системи освіти.	2
	ПР(СЗ) Психологічна служба системи освіти.	2
	СР Психологічна служба системи освіти.	6
7	ЛК Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу.	2
	ПР(СЗ) Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу.	2
	СР Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу.	6
8	ЛК Основні види діяльності соціально-психологічної служби: просвітницько-профілактична робота та психологічне консультування.	2
	ПР(СЗ) Основні види діяльності соціально-психологічної служби: просвітницько-профілактична робота та психологічне консультування.	2
	СР Основні види діяльності соціально-психологічної служби: просвітницько-профілактична робота та психологічне консультування.	6
9	ЛК Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психологічна корекція та психотерапія.	2
	ПР(СЗ) Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психологічна корекція та психотерапія.	2

	СР Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психологічна корекція та психотерапія.	6
10	ЛК Вища освіта в Україні.	2
	ПР(СЗ) Вища освіта в Україні.	2
	СР Вища освіта в Україні.	5
11	ЛК Академічна доброчесність - вимога часу.	2
	ПР(СЗ) Академічна доброчесність - вимога часу.	2
	СР Академічна доброчесність - вимога часу.	5
12	ЛК Форми та види навчальної діяльності у ЗВО.	2
	ПР(СЗ) Форми та види навчальної діяльності у ЗВО.	2
	СР. Форми та види навчальної діяльності у ЗВО.	5
13	ЛК Сучасні форми та методи контролю знань студентів.	2
	ПР(СЗ) Сучасні форми та методи контролю знань студентів.	2
	СР Сучасні форми та методи контролю знань студентів.	5
14	ЛК Основи студентських наукових досліджень.	2
	ПР(СЗ) Основи студентських наукових досліджень.	2
	СР Основи студентських наукових досліджень.	5
15	ЛК Виховний процес у вищій школі.	2
	ПР(СЗ) Виховний процес у вищій школі.	2
	СР Виховний процес у вищій школі.	5
16	ЛК Студентське самоврядування як невід'ємний складник демократизації вищої школи України.	2
	ПР(СЗ) Студентське самоврядування як невід'ємний складник демократизації вищої школи України.	2
	СР Студентське самоврядування як невід'ємний складник демократизації вищої школи України.	4
Разом	ЛК	32
	ПР (ЛР, СЗ)	32
	СР	86

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності):

Методи навчання:

1. Словесні:

1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;

1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;

2. Наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

3. Практичні:

3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;

3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, семінари-дискусії, семінари-конференції, «круглий стіл».

Система оцінювання та вимоги:

У відповідності з «Положенням про організацію навчального процесу в ХНАДУ» (СТВНЗ 7.1-01:2019 від 28.12.2018), розроблені єдині форми і методи контролю знань студентів та критерії оцінок.

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

– призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

– участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється: *(обрати потрібне)*:

– за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2;

– за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 3.

Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
80–89	Добре	Зараховано	В	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			С	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		Д	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			Е	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- курсова робота повинна бути захищена не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії (**вказується за наявності**);
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobro)

[ch_1.pdf](#)), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

– у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
– списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

Базова література

1. Бондаренко В.В. Академічна доброчесність та академічне письмо: Навч. посібник. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2023. 150 с.
2. Бондаренко В.В. Вступ до фаху: для здобувачів освіти за спеціальністю 015.38 «Професійна освіта (Транспорт)» початкового освітньо-наукового рівня вищої освіти (молодші бакалаври, короткий цикл), 015.32 «Професійна освіта (Електроніка, метрологія та радіотелекомунікації)» та 015.38 «Професійна освіта (Транспорт)» першого освітньо-наукового рівнів вищої освіти (бакалаври): Навч. посібник. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2023. 142 с.
3. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум (навчальний посібник). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. 256 с.
4. Легка Л. М., Семенча Л. Г. Організація діяльності психологічних служб: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 372 с.

Допоміжна література:

5. Іванова О. В., Москалюк Л. М., Корсун С. І. Психологія: вступ до спеціальності. [текст] : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2020. 184 с.
6. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с
7. Купчишина В. Ч., Голярдик Н. А., Демський В. В. Вступ до спеціальності: курс лекцій : навчальний посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. 232 с.
8. Молодушкіна І. В. На допомогу практичному психологу ЗДО. Вид-во: Основа. 2020. 208 с.
9. Москалець В. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 564 с

Електронні ресурси:

10. Про затвердження професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти». URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/12/Standart_Praktychnyy_psykholoh.pdf
11. Перелік нормативно-правових документів, якими керуються фахівці психологічної служби України. URL: <https://vyshn-osvita.gov.ua/perelik->

normativnopravovih-dokumentiv-yakimi-kerujutsya fahivci-psihologichnoi-sluzhbi-
ukraini-20-09-45-18-02-2022

Розробник (розробники)

силабусу навчальної дисципліни

ПРОХОРЕНКО Тетяна

Завідувач кафедри

БОНДАРЕНКО Володимир